N. Sarganova

RESTAURATORU BIEDRĪBAS AVĪZE

1999. GADA JŪNIJS NR. 5

1999.gada 10.jūnijā – mūsu biedrībai 10.jubileja!

Apsveikumi un vēlējumi Latvijas Restauratoru biedrības 10 gadu jubilejā!

Dzīve ir siets,
Kas nemitīgi sijā un vētī
Graudus no pelavām:
Neīsta spožuma putekļus;
Īstā negrozāmību.
Viss drebēdams sijājas
Dzīves neapturamā sietā.
K.Zāle
Ieraudzīt un palīdzēt citiem saskatīt īstā skaistumu! Sveicu visus restauratorus LRB 10 gadu jubilejā!

Sarmīte Gaismiņa

Augt arvien lielākiem!

Ārija Ubarste

Aizritējuši tikai 30 gadi kopš Latvijas sabiedrībā pirmo reizi izskanēja jēdziens "restaurācija", aizritējuši jau 10 gadi kopš nodibināta Latvijas Restauratoru biedrība. Gan pirmie divdesmit, gan nākošie desmit gadi mums visiem bijuši nemitīgu mācību, nebeidzama darba un lielu ieguvumu laiks. Esam izauguši, apguvuši laika un pacietības stratēģiju, ieguvuši sabiedrotos te – mājās un ārpasaulē. Sveicu visus mūsu kopējā jubilejā!

Imants Lancmanis

Lai darbs Jums sniedz gandarījumu!

Daiga Aže

Biedrība – tas ir mēs visi kopā! Vēlu atrast kopības un pleca sajūtu LRB !

Dace Čoldere

Viss materiālais pakļauts iznīcībai, jo lietu pasaule nav mūžīga. Saglabāt mirkļa skaistumu, tas gan, bet vai tas ir restauratora spēkos?

Richards Pētersons

Novēlu visiem restauratoriem aktīvu, radošu un nenogurstošu garu restaurācijas problēmu risināšanā un popularizēšanā. Lai mūs vieno profesionalitāte un pārliecība!

Aida Podziņa

Latvijas Restauratoru biedrībai pirmajā desmitgadē. Apsveikuma telegramma. Pārejot pieaugušo kārtā, nezaudēt pusaudžu gadu un atmodas laikmeta aizrautību!

Jūsu Jānis Lejnieks

Mani stiprie restauratoru misijai un restauratoru biedrībai uzticīgie kolēģi!

Mēs esam kopā kalpojuši šai mūsu vienojošai idejai pirmo desmitgadi gan gūstot, gan zaudējot. Tad atcerēsimies šodien tos, kas spēku pilnbriedā ir aizgājuši – Ilzi, Kārli, Juri un arī citus kolēģus, un apzināsimies, ka mums ir dota iespēja būt – te un tagad. Izmantosim šo iespēju tālākam radošam gājumam!

Inta Rudzīte

Nezaudēt aktivitāti un radošo garu, vairāk drosmes sevi piesakot!

Alvis Melbārdis

Vesels simts restauratoru – tas skan lepni. Nākošajā desmitgadē būsim lepni un laimīgi!

Inese Sakne

10 gadu – tā ir jubileja, kas jau liecina par zināmu briedumu. Lai šis briedums nes augļus Latvijas kultūras vērtību saglabāšanā!

Rasma Lezdiņa

Tālāku attīstību!

Ineta Augustina

Katru mākslas darbu restaurēt ar veco pieredzi un jaunu radošu pieeju. Atjaunot pagātnes mantojumu, pilnveidot sevi un palikt mūžam jaunam. Atdzimt kopā ar nezūdošo vērtību – mākslu.

Jānis Bokmanis

Biedrībai kļūt aktīvākai un nākamajās vēlēšanās iekļūt Saeimā!

Daira Līdaka

Klusi un nemanāmi, bet pamatīgi un rūpīgi veikt savu darbu – tas ir īpašs talants, tā ir grezniba, ko tikai RESTAURATORS spēj atļauties.
Sveicot mūsu LRB 10.jubilejā vēlu to nepazaudēt, bet vienmēr spodrināt un paturēt!

Aija Brīvniece

BALVA!

1999.gada 22.janvārī Latvijas Restauratoru biedrības pilnsapulcē tika nolemts izveidot LRB Gada balvu, ko pasniegtu 10.jūnijā. Balvas piešķiršanas komisija: priekšsēdētājs – R.Pētersons, Dz.Temerova, M.Eiduka, I.Smila, saņēma pieteikumus balvas izlozei sekojošiem restauratoriem:

Rundāles pils muzejs izvirza
Maiju Baņķieri.
Latvijas vēstures muzejs izvirza
Sarmīti Gaismiņu.
Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija izvirza
Aidu Podziņu.
Valsts arhīva ģenerāldirekcijas centrālā mikrofoto kopēšanas un dokumentu restaurācijas laboratorija izvirza
Veltu Štrausu.

Apbalvošana notiks LRB 10 gadu jubilejas pasākumā!

MANA LĪDZDALĪBA KINOTEĀTRA "RĪGA" IZPĒTĒ

Turpinājums
(Pirmā daļa – avīzes 4.numurā).

Ovālā vestibila – foajē oriģināla krāsojuma toņu atsegumi.

Ovālā vestibila – foajē viena no greznākām telpām ar speciāli projektētu interjera iekārtojumu. Šeit apvienota telpas arhitektoniskā izbūve ar plastiskiem veidojumiem, bronzas folijas klājumiem, krāsu polihromiju, ziedu un vītņu gleznojumiem.

Pirms interjera izpētes, tika apzināti pieejamie ilustratīvie, arhīvu un periodikas materiāli, kā arī detalizēti fotogrāfēti apdares fragmenti.

Ovālais vestibils pārkrāsots 3–4 reizes matētā eļļas krāsas tehnikā, ar nelielu faktūru, identisku oriģinālam krāsojumam.

•Plafons pārkrāsots 3 reizes ar tepējumu un gruntējumu starpslāņiem. Oriģinālais krāsojums gaiši zaļā tonī.

Treljāža, divas rozetes un plafona noslēdzošais ģipša profils sākotnēji pārklāts ar bronzas foliju uz lakas vai mikstiona bāzes (saistvielas analīzes nav veiktas). Vēlāk vairākas reizes pārbronzētas un 1984.g. pārkrāsotas krēma krāsā.

Ieloce pārkrāsota 3 reizes ar tepējumu un gruntējumu starpslāņiem. Lielie un mazie pildiņi oriģinālam krāsojumam tumši zaļi, ieloces daļa ap pildiņiem – gaiši zaļa.

Pildiņiem pirmā pārkrāsojuma krāsas slānis zaudējis saistību ar oriģinālo krāsas slāni un mehāniskiem līdzekļiem viegli atdalāms.

Attīrot ieloces pildiņu no pārkrāsojumiem, virs ieejas Ovālā vestibilā, atklājās, ka ap ziedu gleznojuma hroma dzeltena akanta lapu vītne ar otas vilktām gaismas un ēnu līnijām. Pēdējam 1984.g.krāsojuma pildiņu stūru akanta lapu risinājumam ir lineāras un tonālas atkāpes. Ap ziedu gleznojumiem trūkst akanta lapu ierāmējums.

Oriģinālais zīmējums pārkopēts uz pildiņa fona un saskatāmas punktveida ogles paliekas.

•Ziedu gleznojums izpildīts temperas tehnikā un vairākkārt daļēji pārgleznots, ignorējot autora kolorītu un kompozīciju.

Visplašākie pārgleznojumi veikti vestibila otrā remonta laikā, pieskaņojot gleznojumu izmainītam interjera krāsojumam.

Pārgleznojumi izpildīti eļļas krāsas tehnikā, vietām pastoziem triepieniem.

Lai izpētītu ziedu gleznojumus, pildiņam virs ieejas Ovālā vestibilā, tika attīrīti vēlāko laiku uzslāņojumi.

Ieloces veidojumi un profillīstes sākumā pārklātas ar bronzas foliju, vēlāk vairākkārt pārbronzētas.

•Sienas pārkrāsotas 3 reizes, daļēji mainot pirmatnējo tonālo kompozīciju.

•Lielo un mazo pildiņu oriģinālais krāsojums vienāds ar ieloces pildiņu toni – tumši zaļš.

Sienas laukums starp pildiņiem oriģinālam krāsojumam gaiši zaļš – vienāds ar ieloces starppildiņu un plafona toni.

Supraporta akantu lapas atsegtas virs ieejas balkonā.

1984.g.remonta laikā izdarītas tonālas, lineāras un kompozicionālas izmaiņas akantu lapu dekoratīvā traktējumā.

Pirmkārt, tās šablonētas, arī gaismas un ēnu līnijas, tā zaudējot formas plastiskumu un ritmu. Oriģinālo akantu lapu zīmējums pārnests uz sienas ar pauspapīra palīdzību, bet gaismas un ēnas uzvilktas ar apaļotu. Pildiņu augšējās daļās akantu lapu noslēgums vienkāršots, atkārtojot apakšējās daļas risinājumu, katrā stūrī pa vienai akanta lapai. Oriģinālā risinājumā augšējā daļā tās veido noslēdzošu loku. Vienkāršota pieeja konstatēta arī supraportu stūru risinājumā. Maziem pildiņiem 1984.g.remonta laikā vilktās vertikālās svītras pietuvinātas iekšējai profillīstei, ignorējot oriģinālās svītras atrašanās vietu. Nobeigums oriģinālai svītrai – maza volūta ar gaismas un ēnas modulējumu. Pēdējā pārkrāsojumā volūta traktēta kā aplis.

Izmainītas akantu lapu sākotnējās vietas, zaudējot sasaisti ar veidojumu.

•Ailas un nišas pārkrāsotas 3–4 reizes. Oriģinālais tonis smilšu krāsā.

Starp pirmo pārkrāsojuma un oriģinālo krāsas slāni balts tapsējums.

Uz pirmā pārkrāsojuma saglabājušās gleznojuma fragmentāras paliekas, kas imitē oriģinālo lapu un ziedu vītni, bet tonāli un traktējumā atšķirīgu.

Daļēji attīrot pārkrāsojumus 3 nišām, atsedzās temperas tehnikā gleznotas lapu un ziedu vītnes, katrai nišai mazliet tonāli un kompozicionāli dažādas. Vītnes apakšējā daļa noslēdzas ar volūtu.

Nišas cokols paneļa tonī un 16 cm plats.

Gleznojums redzams 20–to gadu periodikā.

Vītņu gleznojums labi saglabājies, izņemot apakšējās volūtas daļas. Nav izprotams aizkrāsošanas iemesls, varbūt vienīgi ar interjera jauno tonālo risinājumu (2.pārkrāsojums), kad izdarītas kardinālas izmaiņas, arī ielocei, pārkrāsojot ziedu pušķus un aizkrāsojot ietverošās akantu lapas.

•Paneļa – sienas noslēdzošās daļas augstums 67 cm. Pārkrāsots 3–4 reizes. Oriģinālais krāsojums tumši brūns, krāsots uz gaišāka gruntējuma, iespējams nišas tonis.

Paneļa profila oriģinālā apdare – bronzas folija. Profils vairākkārt pārbronzēts ar tepējumu un eļļas krāsas slāņiem. Pēdējo reizi pārkrāsots tumši zaļā tonī kā panelis.

•Durvīm – oriģinālais tonis vienāds ar nišām un ailēm – smilšu krāsā. Daudzkārt pārkrāsotas dažādās toņu niansēs.

•Diviem spoguļiem vienāds plastiskais veidojums un krāsojums. Sākumā Ovālā vestibila nišā bijis viens spogulis, vēlāk, aizmūrējot aili uz balkonu, novietots otrs.

Abiem spoguļiem sākotnējais krāsojums vienāds – tumši brūns. Vēlāk pārkrāsoti 3 reizes, kas tonāli maz atšķirīgi no oriģinālā toņa.

Iespējams, ka sākumā izgatavoti divi vienādi spoguļi, no kuriem viens bijis novietots citā telpā.

Valsts kultūras piemineklu aizsardzības inspekcijas Piemineklu dokumentācijas centrā ir izlasāma kinoteātra "Rīga" kāpņu telpas, II stāva, vestibila un Ovālā vestibila – foajē dekoratīvās apdares izpēte, ko veicis monumentālās glezniecības restaurators – vecmeistars J.Bokmanis.

Jānis Bokmanis

"Sasaldētā olīve" Ālandu salās un Turku pilsētā

1998. gada augusta vidū Turku notika nopietns, vērienīgs sienas gleznojumu izpētei un konservācijai veltīts seminārs. Tā organizētājs Harri Dālstroms, kura vārdiskās rotaļas atsauca atmiņā humora izjūta, kas piemita dižā "Ulisa" autoram Dž.Džoisam, bija to nodēvējis paradoksālā, bet jēdzieniski ietilpīgā vārdu salikumā "Sasaldētā olīve", mazāk domājot par saldējot samaitāto dienvidu augli, bet atrodot ietilpīgu tēlu, kas savāktu vienkopus Eiropu, kuras vienā malā – Vidusjūra, bet pretējā pusē Baltijas jūra. Netiešā veidā tas satur mājienu uz to, ka senāko mākslas slāņu izcelšanās tomēr meklējama vairāk Eiropas saulainākajā pusē. Seminārs bija kārtējā, labi pazīstamas Eiropas nopietnāko konservatoru sabiedrības tikšanās. Šādi pasākumi reizi vai divas reizes gadā notiek kādā no Eiropas valstīm no 1986.gada.

Seminārā "Sasaldētā olīve" piedalījās 12 Eiropas valstu pārstāvji, galvenokārt, no Skandināvijas, kā arī tādi autoratīvi speciālisti kā H.Leitners (Austrija), M.Martelli (Itālija), Dž.Bleks (Apvienotā Karaliste), M.Hebrārs (Francija). Semināru referātu ievirze galvenokārt bija praktiski vērsta, apmainoties ar pieredzi profesionālas konservēšanas lietās, strādājot ar senākiem (apmēram līdz 18. gadsimtam) mākslas paraugiem. H.Leitners savā referātā "Trausls vai elastīgs" dalījās ar pieredzi Vīnes Jezuītu baznīcas 18.gadsimta griestu plafona apmetuma nostiprināšanā. M.Hebrārs, stāstot par savu pieredzi strādājot ar arhitektūras pieminekļu polihromiem apmetumiem, uzsvēra problēmu, kas rodas, samērojot konservatora iespējas saglabāt nelielu laukumu ar nepieciešamību veikt šo pašu darbu lielos apjomos, kad to vairs nevar uzskatīt ne īsti par konservatora uzdevumu, ne, jo vairāk, par apmetēja pienākumiem. Pirmajā gadījumā fantastiskas kļūtu šādu darbu izmaksas, bet otrajā neglābjami tiktu bojāts saudzējams oriģināls. Viņaprāt, atrisinājums meklējams šo abu profesiju apvienojumā, kas ļautu izmantot ne tikai rūpīgu roku darbu, bet arī jaudīgākas tehnikas ierīces. Nedaudz šokējošs šķita, M.Martelli pieminētais fakts, ka Pompejās tikai pēdējos pāris gadus ar sienu gleznojumu konservāciju nodarbojas sertificēti speciālisti, agrāk esot iztikuši ar lētākiem. Viena no saistošākajām bija somu zinātnieces O.Ringbomas uzstāšanās par kaļķu javas analīzi, izmantojot Paātrinātās masu spektometru, kas, atšķirībā no tradicionālajām metodēm, ļauj datēt ar precizitāti līdz desmit gadiem.

Ņemot vērā semināra norises vietu ar vairākiem referātiem uzstājās somi. J.Tuominenam bija priekšlasījums par 17.gs.2.pusē un 18.gs.sākumā strādājošo somu ar latinizēto uzvārdu Mikaelu Topeliusu. Šis "somu Rubenss" vairāk nekā septiņu gadu desmitu laikā darinājis gleznas ne tikai vairāku baznīcu kancelēm, bet arī apgleznojis griestus un sienas vairākos desmitos Somijas koka baznīcu. Efektīgākais un pilnīgākais paraugs ir Haukipuđas baznīcā

Šo rindu autors stāstīja par pieredzi sienu gleznojumu izpētē, konservācijā un restaurācijā, galvenokārt, izmantojot Valmieras rajona piemērus, kur sienu un griestu gleznojumi vēsturiskās celtnēs, iespējams, satopami nedaudz biežāk nekā citviet Latvijā.

Savukārt pusneatkarīgās (savs karogs, vadība, pat pastmarkas) Ālandu salu arhipelāga valsts, kas atrodas tajā pat Baltijas jūrā, tieši vidū starp Somiju un Zviedriju, viduslaiku un kristianizācijas sākumposmā celtās celtnes ir svešākas.

Ālandu arhipelāga lielākās salas, kas tiek dēvēta par "Galveno salu" viduslaiku baznīcu kompleksu veido – Ekero Svētā Laurentija, Hammarlandas Svētās Katrīnas, Jomalas Svētā Olafa, Lemlandas Svētās Brigitas, Finstrēmas Svētā Ercenģeļa Mihaela, Satvikas Svētās Marijas un Sundas Svētā Jāņa Kristītāja baznīcas. Starp tām ir vairākas Somijas vecākās mūra baznīcas, kuru pirmsākumi attiecas uz 13.gadsimtu, kad zviedru katoliskie misionāri un līdz ar viņiem arī celtnieki un mākslinieki ieradās Ālandu salās. Baznīcās, kas, galvenokārt, tapušas katoļu laikā jeb laika posmā starp 13.gs.2.pusi un 15.gs.beigām, manāma pat Gotlandes un Vācu Hanzas pilsētu savienības arhitektūras ietekme. Tomēr viendabīgākas tās dara vietējais materiāls – rapikavi granīts, kas izmantots arī 19.gs.sakristejās.

Baznīcās nemana izsāļojumus sienu lejasdaļā, atrisinātas apkures problēmas – sildelementi atrodas zem baznīcēnu sēdvietām. Jebkurā no Ālandu salas viduslaiku baznīcām iespējams baudīt nezināmu viduslaiku gleznotāju veikumu, kuru senākie paraugi tiek datēti ar 13.gs.80.gadiem.

Arī somu baznīcu sienu un griestu gleznojumus sāka nopietni apzināt un novērtēt tikai 19.gadsimtā. Lielākā tiesa to konservācijas darbu veikti pēc II pasaules kara.

P.S. Semināra dalībnieki, kuri ir apmeklējuši lielāko tiesu Eiropas valstu, bet kuri maz pazīst Baltijas valstu konservatoru veikumu un izcilākos pieminekļus, izteica domu, ka, iespējams, tuvākajā laikā derētu apmeklēt arī Latviju.

Jānis Kalnačs

Izstāde!

Latvijas Restauratoru biedrības 10 gadu jubilejas pasākumu ietvaros 1999.gada 17.maijā Rīgā, Mencendorfa namā atklāja izstādi. Tā ir biedrības organizētā piektā restauratoru darbu izstāde, kurā iespējams iepazīties ar dažādu specialitāšu LRB biedru darbiem. Iepriecinoši, ka ir arī izstādes katalogs. Izstāde apskatāma līdz 15.jūnijam!

Baiba Guste

Bauskas pils ziemeļaustrumu torņa fasādes sgrafito apdares restaurācija

Dekoratīvais apmetums sgrafito radies ap 1500.gadu Itālijā. Apmetot sienas sgrafito tehnikā, tām tiek uzklātas divas vai vairākas tonāli vai sastāva ziņā atšķirīgas javas kārtas. Uz vēl nesacietējušas virsmas veido zīmējumu un pēc tam, izgriežot vai izskrāpējot virsējos slāņus, rodas reljefs ornamenta vai sižeta attēls. Sgrafito tehnika lietota Bauskas pils 16.gs.beigās būvētās daļas fasāžu noformējuma ornamentāli ģeometriskās kompozīcijas izveidošanai, kuras pamatā ir renesanses kvadra imitēšanas paņēmiens, kas tiek panākts apmetumā iegravēta četrslīpņu rusta grafiskam attēlam izgriežot apakšējo un vienu sānu faseti.

Saglabājušos apdares fragmentu stāvoklis ziemeļaustrumu torņa un ziemeļu korpusa fasādē 1996.gadā bija katastrofāls. Pamatslānis daudzās vietās atdalījies no sienas plaknes un kļuvis irstošs. Virsmu klāja plaisu tīkls, ķērpji un sūnas, kas apdraudēja cēlkārtā veidotā ornamenta ilglaicīgu pastāvēšanu.

Par nepieciešamo glābšanas darbu konsultantu un vēlāk darbu izpildītāju tika uzaicināts čehu restaurators Miloš Gavenda ar kolēģu grupu, kuri specializējušies vēsturisko apmetumu aprūpē. Sgrafito fasāžu apdares Čehijā saglabājušās lielā skaitā, līdz ar to izstrādāta tehnoloģija un materiāli, uzkrāta konversācijas un restaurācijas pieredze.

Rudenī un ziemā tika veikta apmetuma paraugu izpēte laboratorijā, nosakot lietoto materiālu sastāvu un kvalitāti, izstrādāts konservācijas tehnoloģijas projekts un veikti pārbaudes testi.

1997.gada vasarā čehu restauratoru grupa veica neatliekamos sgrafito apdares glābšanas pasākumus – pamatslāņa cietināšanu un nostiprināšanu, izmantojot silīcija organikas esterus, kā arī biosanatīvo konservāciju.

Vienlaikus turpinājās apdares oriģināla izpēte un dokumentēšana.

Tika konstatēti divi cēlkrāsas veidošanas paņēmieni – kaļļu krāsojums uz vēl nesacietējušas blietētā apmetuma pamatkrāsas, kas tika izvēlēts par paraugu sekojošai sgrafito rekonstrukcijai, kā arī torņa augšējā daļā – plāna javas intonako kārta, kas vēlāk tikusi pārkaļķota un ornaments pārgrebts.

Lai panāktu fasādes estētiskās vērtības optimālu uztveri, oriģināla lielāku noturību pret atmosfēras iedarbību un virsmas temperatūras svārstībām, diskusijās tika nolemts sgrafito autentiskos fragmentus integrēt fasādes apmetuma čaulā, brīvajos laukumos veicot sgrafito apdares rekonstrukciju.

Rekonstrukcija tika veikta 1998.gada vasarā, respektējot sgrafito oriģināla virsmas plastiku, kolorītu, javas struktūru, ornamenta grebuma manieres dažādību. Īpaša vērība tika veltīta oriģinālo un restaurēto laukumu ornamenta ģeometrijas savietošanai.

Nopietna problēma bija mūrēšanā izmantoto materiālu neviendabība, kas negarantēja rekonstruējamo apmetumu adhēziju, ko novērsa uz gludajiem ķieģeļiem radot raupju virsmu, izlīdzinot virsmas mitruma uzsūktspēju un instalējot stiklašķiedras armējošo tīklu.

Debatēs izkristalizējās viedoklis – sgrafito apdares oriģinālu nemēģināt restaurēt tā tapšanas laika izskatā, bet saglabāt iespējami tuvu esošam stāvoklim, galvenokārt rūpējoties par tehniskā stāvokļa nostiprināšanu, veicot izdarīto nostiprinājumu atkārtotu revīziju, plaisu aizdarināšanu un masas papildinājumus vietās, kur fragmentus varētu turpināt bojāt atmosfēras ietekme.

Lai nodrošinātu visa fasādes laukuma viengabalainu uztveri, t.i., lai sgrafito oriģināla fragmenti neveidotu fasādē atsevišķus norobežotus laukumus, nepieciešams optiski traucējošās vietās, sevišķi oriģināla un rekonstrukcijas sadures zonā, veikt izlīdzinošās lazurējošu krāsu retušas. Noslēgumā paredzēts veikt fasādes hidrofobo apstrādi.

Ziemeļu sienā, kuras apjoma dēļ tuvākajā laikā nav iespējams veikt pilnīgu apdares restaurāciju, sgrafito fragmentiem pagaidām veiks konservējošu jauna apmetuma pārklājumu, iepriekš izdarot nepieciešamās fragmentu pārlīmēšanas un pārsegšanas.

Bauskas pils muzejs cer darbus pabeigt 1999.gada vasarā.

Māris Skanis

Jauni speciālisti restaurācijas ķīmijā

1999. gada 3.februārī Rīgas Tehniskās universitātes Ķīmijas fakultātē sešas jaunas dāmas aizstāvēja bakalaura darbus restaurācijas ķīmijas nozarē. Iepriecinoši bija dzirdēt, ka, atšķirībā no dažiem iepriekšējiem gadiem, pamatnozari – ķīmiju šīs studentes mācību laikā bija apguvušas pietiekami, dažas pat spoži spēja atbildēt uz komisijas locekļu jautājumiem.

Arī bakalaura darbiem izvēlētās tēmas šogad nebija pierastās – trīs darbos bija risinātas metāla saglabāšanās, sabrukuma cēloņi un restaurācijas problēmas. Ivetas Elertes darba tēma bija svina un svina sakausējumu restaurācijas metodika, Karina Griņenko bija pievērsusi uzmanību bronzas izpētei un saglabāšanās problēmām, bet Ieva Ozola-Barret – alvas un alvas sakausējumu restaurācijas metodikai, par pamatu ņemot Latvijas Vēstures muzejā apkopojamo pieredzi šajā jomā. Patīkami atzīmēt, ka mūsu biedrības biedres Ievas Ozolas-Barret bakalaura darbs tika novērtēts kā izcilākais no visiem. Tas pats sakāms arī par Ievas prasmi un profesionalitāti, kas tika pierādīta darba aizstāvēšanas laikā.

Olita Labzdova un Anda Ozoliņa savus bakalaura darbus bija saistījušas ar praktisko restauratora darbu – Olita, restaurējot divus tekstīlizstrādājumus, bet Anda – ādas priekšmetus.

Baibas Mileiko-Paulicānes izpētes objekts bija tintes un tušas, to mehāniskās un ķīmiskās īpašības.

Aktuālu restaurācijas problēmu savā maģistra darbā bija risinājusi Māra Sprūdža, pētot un salīdzinot līmes, kas izmantojamas t.s. Larsena papīrlejamā mašīnā lietojamas papīra masas izgatavošanā.

Vēlreiz apsveicot jaunās speciālistes, gribas izteikt cerību, ka vismaz daļa no viņām turpinās darbu restaurācijas nozarē.

Dace Čoldere

Latvijas Restauratoru biedrības avīze

Iznāk kopš 1997.gada novembra.
Adrese: Vecpilsētas iela 7, Rīga, LV 1050
Tālr. 7213273.
Iznāk 4 reizes gadā.
Redaktors **A.Melbārdis**, tehniskā redaktore **B.Guste**, korektore **A.Brīvniece**
Datorsalikums – SIA *Augsburgas Institūts*